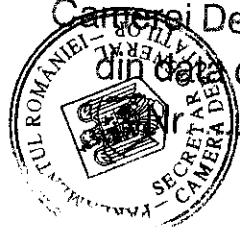

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 19.10.2009

963

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 963 din 13.10.2009

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Direcția Generală Afaceri Externe

Direcția pentru cooperare parlamentară internațională bilaterală

București, 12 octombrie 2009
Nr. 55b/512

INFORMARE

privind vizita în România

**a delegației Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și
Integrare Europeană din Muntenegru,
condusă de domnul Miodrag Vukovici, președinte al Comisiei
27 septembrie – 1 octombrie 2009**

În perioada 27 septembrie – 1 octombrie 2009, a avut loc vizita oficială în România a unei delegații a Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru, condusă de domnul Miodrag Vukovici, președinte al Comisiei. Delegația parlamentară muntenegreană a avut în componența sa reprezentanți atât ai partidelor aflate la putere, cât și în opoziție.

Această vizită a avut caracter de reciprocitate, ca răspuns la vizita oficială pe care o delegație a Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților a efectuat-o la Podgorica, în perioada 30 martie – 2 aprilie 2008.

Oaspeții muntenegreni au fost însoțiți pe întreaga durată a vizitei în România de domnul deputat Popov Dușan, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Muntenegru din Parlamentul României, membru al Grupului parlamentar al minorităților naționale (reprezentantul Uniunii Sârbilor din România), de un reprezentant al Direcției pentru cooperare parlamentară internațională bilaterală, precum și un reprezentant al Serviciului de protocol, din Camera Deputaților.

La nivel parlamentar, programul vizitei a cuprins convorbiri cu domnul deputat László Borbély, președintele Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților, și cu membri ai comisiei, precum și cu reprezentanți ai Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României. Totodată, delegația a fost primită la conducerile celor două Camere ale Parlamentului, de domnul Denes Seres, chestor al Camerei Deputaților, precum și de doamna Anca Boagiu, vicepreședinte al Senatului României.

De asemenea, delegația parlamentară muntenegreană a avut întrevederi la conducerea Ministerului Afacerilor Externe, cu domnul Doru Costea, Secretar de Stat pentru afaceri globale, precum și cu domnul Ministru Vasile Pușcaș, de la Departamentul pentru Afaceri Europene, din

Guvernul României. Programul vizitei a cuprins și o deplasare pe Valea Prahovei, ocazie cu care oaspeții au vizitat obiective turistice și culturale din zonă.

Convorbirile la nivel parlamentar

În cadrul convorbirilor dintre delegația parlamentară muntenegreană cu domnul deputat László Borbély, președintele **Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților**, și cu membri ai comisiei, oaspeții au afirmat că au venit în România pentru a cunoaște la fața locului experiența parlamentară a colegilor români, că sunt interesați să se informeze asupra modalităților de aplicare a unor proceduri parlamentare, dar și de modul de rezolvare a problemelor apărute în activitatea de zi cu zi. Totodată, misiunea delegației muntenegrene a fost să discute despre creșterea colaborării parlamentare între comisiile parlamentare de resort, pentru a contribui la colaborarea parlamentară dintre Muntenegru și România. De asemenea, aceștia au arătat că, în Muntenegru, există o coaliție aflată la guvernare care se regăsește și la nivelul Parlamentului. În același timp, s-a făcut o scurtă prezentare a modului de organizare și funcționare a Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru, a celor două dimensiuni ale politicii externe de care această Comisie răspunde (relații internaționale și integrare europeană). Tot cu această ocazie, oaspeții au arătat că, în Muntenegru există unele neînțelegeri, între reprezentanții clasei politice, pe problematica integrării și și-au exprimat deschiderea totală și dorința fermă pentru o colaborare bilaterală, atât parlamentară, cât și la toate nivelurile, între România și Muntenegru. În timpul convorbirilor, parlamentarii muntenegreni au discutat despre stadiul reformei în domeniul justiției, despre noua Constituție a Muntenegrului, precum și despre Legea alegerii deputaților din această țară. De asemenea, s-a adus la cunoștința gazdelor poziția minorităților, protecția juridică a acestora în cadrul instituțiilor muntenegrene, dar și în Parlament, arătând că, în acest domeniu, autoritățile muntenegrene au încercat să se inspire din experiența țărilor din regiune, căutând să găsească ceea ce este mai bun pentru ei și, în acest sens, parlamentarii muntenegreni desfășoară o activitate în grupe de lucru, pentru a putea găsi un mod de reprezentare, a minorităților în Parlament, cât mai bună.

În replică, partea română a reiterat întregul sprijin pe care România îl acordă și îl va acorda Muntenegrului în demersurile legate de procesul de integrare în Uniunea Europeană, acest lucru constituind de fapt și un interes al României. S-a arătat că, la nivelul UE, se traversează o perioadă dificilă, că trebuie ratificat Tratatul de la Lisabona, iar după construirea noii structuri a Comisiei Europene vor trebui să fie discutate și etapele de parcurs, al diferitelor țări, în procesul lor de integrare. Cu privire la problema minorităților și la drepturile acestora, oaspeții au aflat din experiența și practicile României, și au primit promisiunea că, în curând, vor intra în posesia legislației românești în domeniu, pentru studiu și pentru o mai bună cunoaștere a acesteia. Cu privire la relațiile bilaterale, partea română și-a exprimat dorința pentru deschiderea, cât mai curând, a unei Ambasade a Muntenegrului la București. Totodată, partea română a informat partea muntenegreană asupra demersului făcut la „Întâlnirea președinților comisiilor

pentru politică externă din statele UE", cu privire la urgentarea problemei vizelor de intrare în UE, pentru țările din Balcani. Cu această ocazie, parlamentarii români au dorit să se informeze direct de la omologii muntenegreni, cu privire la problema dublei cetățenii a cetățenilor din Muntenegru, stadiul discuțiilor și dacă se întrevede o rezolvare în acest sens.

Astfel, partea muntenegreană a arătat că, până la separarea din 2006 a Muntenegrului de Serbia (când Muntenegru a devenit stat independent), problema cetățeniei nu exista. La acest moment, conform Constituției muntenegrene, toți cetățenii muntenegreni care au preluat cetățenia unui alt stat (după dobândirea independenței din 2006), își vor pierde cetățenia muntenegreană, dacă nu există un acord bilateral semnat între Muntenegru și statul în cauză. Muntenegru este orientat primordial spre Serbia. Între Serbia și Muntenegru (state cu un trecut, cultură și religie similare) până la această dată, nu a fost semnat niciun acord, în acest sens, fiind deja demarat un proces de negociere (pe această problematică), prin intermediul Ministerelor administrației din cele două state, dar se anticipează că va fi un proces de durată. Atât Muntenegru, cât și Serbia vor trebui să ajungă la un compromis, având în vedere situația numărului mare de persoane din ambele state, dar și datorită faptului că cele două state au un mod diferit de abordare a acestei probleme. Partea muntenegreană a fost de părere, totuși, că nu va semna prea curând un astfel de acord pentru dubla cetățenie, deoarece se consideră că aceasta ar însemna "o politică de maltratare a opiniei publice". Această problemă complică următoarele alegeri pentru cetățenii sârbi care au, sau nu au cetățenie muntenegreană, pentru că ei nu doresc să renunțe la cetățenia lor pentru a o lua pe cea muntenegreană. Soluția momentului este respectarea Constituției, singura care dă drept de vot cetățenilor muntenegreni. Peste 20.000 de cetățeni sârbi se află în această situație. Acestora li s-a dat un termen de 3-4 luni pentru a opta pentru un pașaport sau altul, dar și pentru a ieși din această situație.

Persoanele care și-au menținut cetățenia slovacă, croată, slovenă, bosniacă, etc., au avut posibilitatea să opteze pentru cetățenia muntenegreană și să renunțe la cealaltă. Muntenegru, prin Constituție, nu recunoaște dubla cetățenie, deoarece în Muntenegru există o comunitate mică care trebuie protejată. Termenul pentru exprimarea acestei opțiuni a expirat la 22 octombrie 2008.

În cadrul convorbirilor de la **Comisia pentru afaceri europene a Parlamentului României**, pe lângă subiectele abordate la celelalte întrevederi, oaspeții au afirmat că, în Balcani, lucrurile sunt complicate, în cadrul UE existând probleme complexe, iar capitalismul contemporan se află în criză. În context, oaspeții și-au exprimat dorința de a învăța din experiența și din greșelile noastre, din perioada preaderării la structurile euro-atlantice. De asemenea, parlamentarii muntenegreni, convinși fiind că vor fi curând parte a UE, au subliniat necesitatea ca în țara lor să obțină un consens deplin cu privire la integrarea europeană, discutând acasă, în Muntenegru, problemele cu care se confruntă, iar la Bruxelles să fie uniți, dând dreptate părții române care a afirmat că, în aderarea la UE apartenența politică nu este relevantă. Reprezentantul Partidului Socialist Popular din Parlamentul muntenegrean (cel mai important partid din opoziție) a arătat că, în drumul

europăean al Muntenegrului, clasa politică are o poziție unitară, iar procesul de integrare europeană "nu este un proces elitist, monopolist". De asemenea, domnia sa a adus la cunoștința omologilor români că partidul său a recunoscut independența Kosovo, și a salutat poziția României în acest sens. Reprezentantul Partidului Social Democrat (SDP), aflat în coaliția de la guvernare, a arătat că partidele politice din țara sa au în comun consensul conform căruia interesul strategic al Muntenegrului este să facă parte din UE și NATO.

În replică, partea română a subliniat faptul că are rezerve la „teza nerepetat greșeli, aceasta fiind valabilă numai până la o anumită limită, realitatea fiind diferită, în țări diferite”. În expunerea lor, gazdele au subliniat rolul important al politicii de vecinătate a UE, domeniu de mare interes și, la solicitarea oaspeților, au împărtășit din experiența României privind procedurile care au dus țara noastră către statutul de țară membru UE. Cu această ocazie, părțile au căzut de acord că este necesară o colaborare tot mai strânsă între comisiile de specialitate din Parlamentele țărilor noastre, folosind, în acest scop, toate pârghiile diplomației parlamentare. Gazdele au arătat că, în perioada de preaderare, există tendința guvernului de a monopoliza problematica integrării și că un dialog continuu cu Parlamentul European este foarte important, astfel încât parlamentarii europeni să cunoască realitatea și să se convingă nemijlocit de situația din Muntenegru. De asemenea, s-a afirmat că este imperios necesară consultarea și cu celelalte țări europene, în toate fazele procesului de integrare. S-a subliniat importanța capitolul 24 de negociere – JAI (Justiție și Afaceri Interne) cel mai important capitol de negociere, necesitatea înfăptuirii reformelor în justiție, politică, frontiere, etc. În context, s-a subliniat rolul deosebit de important al raportorului, după obținerea statutului de candidat. Gazdele au afirmat că perspectiva Muntenegrului de țară candidată este evidentă și că, în această zonă a Balcanilor, altă alternativă nu există, pachete nu există, iar evoluția celor 5 state din zonă, dornice de integrare, este de sine stătătoare. În acest sens, au fost date asigurări că eurodeputatul Victor Boștinăru, vicepreședintele Delegației Parlamentului European pentru relațiile cu Albania, Bosnia-Herțegovina, Serbia, Muntenegru și Kosovo, va sprijini Muntenegru în eforturile sale pentru integrarea în UE.

Convorbirile cu **domnul Seres Denes**, chestor al Camerei Deputaților, s-au axat atât pe importanța relațiilor parlamentare bilaterale româno - muntenegrene, cât și pe necesitatea intensificării colaborării dintre România și Muntenegru, la toate nivelurile. S-a discutat despre stadiul elaborării noului cod electoral din Muntenegru, despre importanța deschiderii unei ambasade muntenegrene la București. Totodată, la solicitarea oaspeților a fost făcută o scurtă prezentare a structurii Parlamentului României, a organizării și funcționării Camerei Deputaților, precum și a modului în care sunt aleși parlamentarii români, inclusiv cei ai minorităților naționale.

Convorbirile cu doamna Anca Boagiu, vicepresedinte al **Senatului României**, au subliniat o dată în plus, speranța și dorința părții române de intensificare a întâlnirilor la nivel parlamentar, de creare a unor legături directe între parlamentarii români și muntenegreni, legături esențiale pentru România și Muntenegru. Oaspeții au primit asigurări că România, în calitatea

de stat membru UE și NATO, susține eforturile Muntenegrului pentru integrarea euro-atlantică și că, în acest sens, autoritățile române vor acorda tot sprijinul necesar autorităților de la Podgorica și, în legătură cu NATO, partea română a recomandat colegilor muntenegreni să folosească toate instrumentele și mecanismele puse la dispoziție de această organizație. Totodată, partea română a insistat asupra faptului că, pe parcursul european, „puterea și opoziția trebuie să stea la aceeași masă, să fie împreună, colaborarea Guvern - Parlament fiind esențială”, de multe ori relațiile interpersonale fiind mai benefice decât coloratura politică. Vicepreședintele Senatului, împărtășind din experiența personală de fost ministru al integrării, le-a sugerat oaspeților importanța cooperării la nivel european și, în acest sens, domnia sa a subliniat că participarea statului la toate formele de cooperare regională ar trebui să se afle permanent pe agenda autorităților muntenegrene. De asemenea, oaspeții au primit câteva sfaturi, cum ar fi: ținerea unor legături strânse și permanente cu Comisia Europeană și Parlamentul European (care pot fi parteneri foarte buni în parcurs european), în scopul informării acestora direct de la sursă, să nu ascundă informațiile, să intensifice reformele, să transforme promisiunile în fapte, să rezolve problemele interne în țară și nu la Bruxelles, să-și asume criticile reale, dar să nu aibă teamă în a-și apăra țara atunci când criticile nu sunt corecte, și nu în ultimul rând, să se preocupe de formarea, încă de pe acum, a experților, toate acestea putând reprezenta „cheia” în îndeplinirea obiectivelor propuse.

Doamna Anca Boagiu, vicepreședinte al Senatului, a mai afirmat că țara noastră susține Muntenegru și îl va susține mereu, și că pentru România, graniță estică a UE, este foarte important parcursul euro-atlantic al statelor din Balcani, noi având, totodată, mari responsabilități în ceea ce privește securitatea regională. În acest sens, având în vedere că România și Muntenegru împărtășesc obiective comune cu privire la securitatea regională, partea română a asigurat partea muntenegreană de colaborare și cooperare totală, atât pe parcursul procesului de aderare la UE, cât și după ce acesta va deveni realitate.

În intervenția lor, oaspeții și-au exprimat, și cu această ocazie, speranța în încurajarea și susținerea eforturilor proprii de către eurodeputatul român, domnul Victor Boștinăru, vicepreședintele Delegației Parlamentului European pentru relațiile cu Albania, Bosnia-Herțegovina, Serbia, Muntenegru și Kosovo, și au dorit să evidențieze faptul că toate întâlnirile și convorbirile avute cu ocazia acestei vizite oficiale la București au fost extrem de interesante și utile și că se vor pleca la Podgorița cu „impresii pozitive puternice”. De asemenea, aceștia au afirmat că Delegația Parlamentului European urmează să meargă în Muntenegru pentru a întocmi un raport. S-a subliniat, de asemenea, că parlamentarii muntenegreni sunt incluși în toate inițiativele zonei, precum și faptul că Parlamentul muntenegrean are colaborări parlamentare intense cu parlamentele naționale din zonă. Cu privire la integrarea în NATO, oaspeții au afirmat că în Muntenegru există „o stare de spirit a opiniei publice, că doar 1/3 din populație sprijină acest obiectiv”. În acest sens, Muntenegru dorește să participe la MAP (Acordul de Stabilizare și Asociere), astfel încât în 2010 să devină membri ai NATO. În

cursul convorbirilor de la acest nivel, parlamentarii din Muntenegru au făcut o scurtă prezentare asupra atribuțiilor, obiectivelor, organizării, precum și a importanței Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru și au arătat că, la nivel național, există un Consiliu Național pentru Integrare Europeană. În același timp, oaspeții au adresat părții române rugămintea să facă lobby pentru Muntenegru, ori de câte ori vor avea ocazia și, în cadrul colaborării bilaterale să fie „trași de mânecă, iar la Bruxelles să fie sprijiniți”. Domniile lor au fost de acord cu implementarea unor relații directe, mai puțin formale, între parlamentarii români și muntenegreni, că apartenența politică nu este relevantă atunci când vrei să construiești, și că există canale de comunicare, în Parlamentul European, pe familii politice, care sunt foarte importante.

Convorbirile la nivel guvernamental

Delegația parlamentară din Muntenegru a avut convorbiri la **Ministerul de externe român**, cu domnul Doru Costea, Secretar de Stat pentru afaceri globale. Cu această ocazie, partea română a arătat ca este adepta extinderii Uniunii Europene și a unor discuții utile, atât cu statele care doresc să acceadă la acest statut, cât și cu statele membre.

Partea română a subliniat importanța zonei, din punct de vedere geografic, și a exprimat dorința unui dialog intens cu toate statele lumii, inclusiv cu cele din zona noastră, în vederea consolidării stabilității.

Secretarul de stat a afirmat că România cunoaște poziția Muntenegrului, cu privire la integrarea în UE și NATO, și consideră că viitorul întregii zone este în Uniunea Europeană. Totodată, domnia sa a afirmat că partea română este pregătită să împărtășească părții muntenegrene din experiența proprie în eforturile de accedere la structurile europene și euro-atlantice. În context, s-a subliniat faptul că integrarea trebuie să constituie un semn clar, dar și ajustări instituționale interne, că în primul rând este nevoie de o adaptare mentală, astfel încât valori comune, împărtășite de toți membrii UE, să se regăsească în activitatea curentă. Domnul Costea a dorit să sublinieze, de asemenea, că nu există alternativă, integrarea Muntenegrului trebuie să aibă loc, că toată structura europeană se mișcă și aceste evoluții trebuie să fie produsul evoluției tuturor membrilor. A fost amintită importanță deosebită a relațiilor parlamentare, parlamentarii reprezentând voința poporului. Reprezentantul conducerii Ministerului Afacerilor Externe român a asigurat partea muntenegreană de întreaga disponibilitate a MAE, în dialogul cu colegii, și a adus la cunoștința oaspeților că România contează pe sprijinul parlamentarilor din delegație în vederea deschiderii unei Ambasade la București, fapt care, prin măsurile care vor fi convenite ulterior, dar și datorită necesității unei treceri rapide la o activitate concretă, la toate nivelurile, ar facilita un dialog direct și eficient. „Ambasada poate fi o cheie a strângerii relațiilor dintre cele două state, avem acorduri de revizuit”, a afirmat domnul Doru Costea, Secretar de Stat pentru afaceri globale. Secretarul de Stat a subliniat existența dorinței sincere a României, de a institui legături directe între parlamentele noastre, arătând că, pentru o bună colaborare interstatală, este necesară și o bună colaborare bilaterală parlamentară. S-a remarcat și faptul că România a fost printre primele state care au deschis o ambasadă la Podgorica.

În replică, oaspeții au mulțumit pentru primirea călduroasă, au adus la cunoștința conducerii MAE că această vizită oficială în România este o vizită de răspuns la vizita Comisiei pentru afaceri externe din Camera Deputaților, din anul 2008 de la Podgorica, și au exprimat mulțumirea și satisfacția pentru programul pregătit de colegii români și pentru contactele prevăzute a avea loc, pe parcursul șederii lor în România. De asemenea, parlamentarii muntenegreni au informat partea română de faptul că Muntenegru a simțit buna colaborare interstatală, prin întâlnirile celor doi Președinți de stat, a șefilor de Guverne și ministere, inclusiv a șefilor diplomației din cele două țări. Totodată, aceștia au afirmat că România și Muntenegru dezvoltă o colaborare în mai toate domeniile: politic, economic, transporturi, ecologie, funcționari de stat, reuniuni internaționale, etc., și că România este un prieten sincer al Muntenegrului, fapt dovedit prin acțiuni concrete desfășurate deja (țara noastră aflându-se printre primele state care au recunoscut Muntenegru și au ratificat Acordul de Stabilizare și Asociere), și că România sprijină Muntenegru în ambițiile sale de intrare în asociații internaționale, semnând câteva acorduri bilaterale. Oaspeții și-au manifestat dorința ca, imediat ce criza economică mondială va trece, aceste contacte parlamentare să fie mult intensificate, la nivel de comisii parlamentare, inclusiv la nivelul grupurilor parlamentare de prietenie. De asemenea, s-a pus accentul pe importanța colaborării regionale și, în acest sens, s-a adus la cunoștința părții române că la sfârșitul lunii octombrie, delegația muntenegreană va fi din nou prezentă la București, pentru a participa la lucrările ICE (la care România deține în acest moment președinția, funcție pe care oaspeții urmează s-o preia de la colegii români). S-a afirmat că Muntenegru și Parlamentul său are în această toamnă o activitate vie, cu sprijinul României, că Muntenegru a aplicat pentru accederea în UE și se află în procedurile de formulare a răspunsurilor la chestionarul primit, că există unele neînțelegeri între Guvernul și Parlamentul muntenegrean privind nivelul de participare la acest proces, dar există și speranța că până la jumătatea lunii noiembrie a.c. să completeze chestionarul, astfel încât, la sfârșitul anului 2010, să se poată încheia comunicarea cu Comisia Europeană și Muntenegru, astfel încât Muntenegru să obțină statutul de candidat. Pe parcursul convorbirilor de la MAE, s-a discutat și despre faptul că în cadrul Uniunii Europene există probleme, că în Balcani, din nefericire, sunt de asemenea probleme, că revin neînțelegerile din vremuri trecute, dar și despre speranța că, în întâlnirile din cadru ICE (Inițiativei Central Europene), se pot comunica interesele personale și se poate încerca stabilirea unei politici comune, în așa fel încât „să facem cu toții un pas înainte”. Cu privire la dorința Muntenegrului de integrare în NATO, oaspeții se așteaptă ca până la sfârșitul acestui an să primească invitația pentru NATO, iar în 2010 să obțină statutul de membru cu drepturi depline. În susținerea acestor dorințe, oaspeții au ținut să sublinieze faptul că Muntenegru este cel mai mic stat din Balcani, că „nu vor crea probleme și dureri de cap”, având avantajul că sunt cu puțin peste 600.000 de locuitori. S-a arătat că, deși în zonă există probleme (ex. Kosovo, Macedonia, etc.), Muntenegru nu are astfel de probleme, ba chiar poate influența rezolvarea acestora. În Muntenegru există 3 confesiuni religioase, probleme culturale, de civilizație, care au fost

exprimate și integrate în Parlament (care reprezintă, de fapt, o reflecție a complexității acestei țări). Cu privire la transformările din Muntenegru, oaspeții au arătat că, în aceste zile se încheie procesul de punere de acord a sistemului juridic cu noua Constituție, că a mai rămas de rezolvat doar Legea privind alegerea deputaților, a modului de reprezentare a popoarelor minoritare. În context, demnitarii muntenegreni au adus la cunoștința gazdelor că au studiat experiențele în domeniu din regiune, că nu există o bună practică în Europa de Vest, că nu există reglementări clare care ar putea fi preluate și de muntenegreni (ex. Franța nu recunoaște minoritățile) și și-au exprimat dorința de a culege informații de la colegii români, deoarece în România există mari grupări naționale etnice. Oaspeții au apreciat bunele relații bilaterale dezvoltate între statele noastre, în toate domeniile și au exprimat dorința de intensificare și adâncire a acestora în viitor, iar, în finalul expunerii, au concluzionat: „așa că, parlamentarii au ce vorbi și, prin pârgurile diplomației parlamentare pot face schimburi utile de experiență”.

În replică, Secretarul de Stat a mulțumit pentru aprecierile cu privire la stadiul relațiilor bilaterale dintre România și Muntenegru, a dat asigurări de totală deschidere a părții române pentru continuarea dialogului bilateral la intensitate maximă și, cu privire la problema minorităților naționale, a arătat că, în România, această temă a fost foarte dezbătută că, într-adevăr, nu există o bună practică, dar **există practici**, și a dat unele explicații pe marginea acestora. Partea română a fost de acord ca Balcanii de Vest sunt o zonă foarte complicată, că este necesară o intensificare a colaborării regionale dar și subregionale, că potențialul de discuții și dialogul trebuie fructificat pentru a asigura stabilitatea în această zonă de frământări.

Cu ocazia convorbirilor cu domnul Ministru Vasile Pușcaș, de la **Departamentul pentru Afaceri Europene, din Guvernul României**, partea muntenegreană a subliniat eforturile pe care Muntenegru le întreprinde pentru a obține statutul de candidat și și-a exprimat speranța ca, într-un timp cât mai scurt, să fim împreună în UE. De asemenea, s-a exprimat nevoia de cunoaștere, la fața locului, a experienței României, pentru a o utiliza în practică. Totodată, oaspeții au subliniat importanța Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană în cadrul Parlamentului muntenegrean (la această comisie ajung toate inițiativele și se examinează toate procedurile statului, în această comisie se îndeplinesc și obligații de rutină, de exemplu trimiterea spre Parlament a proiectelor de lege care permit adaptarea acquis-ului comunitar, ș.a. activități de integrare europeană), și au informat partea română că membrii acestei comisii au întâlniri bilaterale și cu alte comisii omoloage din parlamentele naționale ale altor state, Muntenegru participând activ la inițiativele regionale, că parlamentarii din comisie au obligația de a dezvolta diplomația parlamentară și cooperarea bilaterală și își doresc să contribuie activ la eforturile de colaborare cu România, dar și cu alte state din regiune. A fost adus în discuție și constituirea unui grup parlamentar de prietenie cu România, care lucrează la mai multe proiecte pentru a se întâlni mai des cu omologii români. În același timp, oaspeții au informat că se află în faza de pregătire a răspunsurilor obiective și competente, la chestionarul UE și doresc încheierea acestei etape cât mai curând, astfel încât, în comunicările

cu Comisia Europeană să obțină acordul și statutul de stat candidat până la sfârșitul anului 2010, pentru a putea trece la următoarea fază, deschiderea negocierilor cu Uniunea Europeană. S-a afirmat că numărul de întrebări din chestionar este mare, dar Croația, de exemplu, a primit mult mai multe, și că se încearcă să se dea răspunsuri competente. Oaspeții au fost de părere că datorită faptului că Muntenegru este un stat mic, aceasta reprezintă o premisă pentru o mai rapidă intrare în UE, afirmând că „țelul statal este, la acest moment, ca Muntenegru să fie parte a UE, să intre în asociații politice și să intre în NATO”. S-a discutat despre faptul că, cu privire la intrarea în UE, există un sprijin general, atât a partidelor de la putere, cât și a celor din opoziție, dar deși există și păreri diferite în Parlament, totuși „toți vor în UE”. Pe această temă există un dialog continuu între Guvern și Parlament, dar și neînțelegeri. În acest sens, există o orientare neacceptată de mulți parlamentari care solicită o implicare mai serioasă a Parlamentului în problemele legate de aderarea la UE. În Guvernul muntenegrean există posibilități mai mari de organizare a acestei activități, Parlamentul fiind limitat din punct de vedere al resurselor umane (cadre), materiale, eforturi. Neînțelegerile dintre Guvern și Parlament reprezintă o problemă. Opoziția din Parlament protestează față de faptul că Guvernul face singur demersurile pentru accederea la UE și consideră că Parlamentul și parlamentarii sunt marginalizați. Există, astfel, un dialog aspru între opoziția parlamentară și structura guvernamentală care se ocupă de aceste aspecte. Majoritatea parlamentarilor manifestă totuși înțelegere. În ceea ce privește intrarea în NATO, sprijinul nu este la fel de unanim, el este mai mic. Astfel, există unele păreri conform cărora la nivel politic, că pentru Muntenegru este suficient să fie membru al Parteneriatului pentru Pace și să participe la acțiuni pașnice ale NATO. Muntenegru nu este o excepție, în aceeași situație aflându-se la un moment dat Albania, Croația, și chiar Slovenia. Așteptările Muntenegrului sunt ca până la sfârșitul acestui an, sau cel mai târziu în anul 2010, să poată participa la MAP (Planul de Acțiune pentru Membership), sperând totodată, ca până la sfârșitul anului 2010, să devină membru cu drepturi depline al NATO. În acest sens, nu este exclus să fie organizat și un referendum. Oaspeții au dorit să afle de la domnul Ministru Pușcaș cum a colaborat cu Parlamentul, în calitate de raportor, și să dezvăluie din experiența domniei sale în acest sens.

Ministrul Vasile Pușcaș a afirmat, la rândul său, că muntenegrenii au lăsat o impresie bună, de seriozitate, un sentiment de angajare, ceea ce este foarte important. România a ratificat ASA (Acordul de Stabilizare și Asociere), dar până la ratificarea ASA (Acordul de Stabilizare și Asociere) de către toate țările membre UE, Muntenegru trebuie să se concentreze pe implementarea Acordului interimar. De asemenea, domnia sa a arătat că, în urmă cu 2 săptămâni, a participat la Consiliul ministerial și i-a plăcut că președinția suedeză a afirmat că va insista, în timpul mandatului său, asupra procesului de aderare a statelor din Balcani. UE de astăzi este diferită de față de acum 10 ani, când România a început negocierile. UE evoluează și, din acest punct de vedere, este foarte dificil să construiești o viziune politică realistă, iar rolul Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru, precum și a Parlamentului

muntenegrean sunt foarte importante, a spus domnul Ministru. Oaspeții au fost atenționați că vor exista presiuni și că este necesar ca, în etapa imediat următoare, să desfășoare dezbateri publice, ample, cu cetățenii, în care să arate efectele, impactul, consecințele aderării, că populația trebuie pregătită. În același timp, partea română a afirmat că cei mai buni comunicatori sunt și trebuie să fie parlamentarii. Domnul Pușcaș le-a recomandat oaspeților să încerce adoptarea unei strategii de comunicare publică, cu Guvernul, cu Parlamentul, cu partenerii sociali, cu organizațiile patronale și cu sindicatele. Numai așa pot dovedi că sunt o țară puternică, coerentă și pot ajuta procesul de aderare. În acest proces nu contează numai viteza, sau un anumit segment (ex. agricultura), dar și Tratatul de aderare (rezultat). Guvernul trebuie să fie un partener al Comisiei parlamentare pentru relații internaționale și Integrare Europeană. Muntenegru trebuie să dea un mesaj de țară puternică (vezi exemplul Luxemburg-ului), pentru că "dacă ați decis să intrați în UE, ați decis să negociați tot timpul (chiar și după aderare)". Un alt aspect adus în discuție de Ministrul Pușcaș a fost că toată lumea (politicienii, presa, parlamentarii, etc.) tind să vadă atent relația țării cu Bruxelles-ul, dar calitatea de stat membru vine din pregătirea internă, iar diplomația parlamentară este necesară și benefică. După aderare apar alte aspecte, cum ar fi competiția între statele UE, interesele concurente, aspirațiile individuale, etc.. Oaspeții au primit și un sfat, și anume să urmărească compatibilizarea legislației interne cu cea europeană, să încerce să ducă procesul de transpunere dinspre Comisia parlamentară pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru către comisiile de profil (ex. legislația privind agricultura la Comisia pentru agricultură, etc.). A fost evidențiată importanța, în aceste momente, a coordonării pe orizontală, precum și necesitatea pregătirii unui staff puternic, în vederea realizării acestor legături pe orizontală, și s-a recunoscut că România nu a reușit întotdeauna toate acestea, iar acum întâmpină unele greutăți în aplicarea legislației, ceea ce înseamnă costuri suplimentare. Un alt sfat primit de oaspeți, a fost acela conform căruia, Comisia parlamentară pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru trebuie să aibă relații bune cu toate partidele, să joace un rol de mediator central pentru afaceri europene în Parlament. S-a sugerat oaspeților să pună Guvernul la lucru încă de pe acum, în reforma administrației publice și a sistemului judiciar. „Este foarte greu, dar după aderare va fi și mai greu și cu costuri mai mari”, a afirmat domnul Ministru. Un alt sfat a fost că, la reforma administrației, la transpunerea legislativă, este necesar ca Parlamentul să ceară în permanență Guvernului să prezinte capacitatea administrativă de a aplica această legislație. De asemenea, partea română a afirmat că la fel de necesară este și consultarea intensă, pe diverse teme, cu statele care au aderat ultimele la UE.

În intervenția lor, oaspeții au explicat unele măsuri pe care le-au luat deja, și anume faptul că au învățat că trebuie să se adreseze poporului, că Guvernul intenționează să introducă în programa școlară disciplina "Uniunea Europeană", și să organizeze două reuniuni, prima pentru elevii și profesorii din școlile medii, a doua o tribună deschisă tuturor cetățenilor interesați în problema integrării europene. Oaspeții au făcut o scurtă prezentare a

Regulamentului de organizare și funcționare a Parlamentului, conform căruia Comisiile parlamentare funcționează pe trei niveluri de importanță și au subliniat necesitatea ca fiecare Comisie să-și facă treaba, dar coordonarea să fie vizibilă. De asemenea, s-a explicat că Muntenegru se află în centrul Balcanilor de Vest, iar statele vecine au intrat fiecare, în manieră diferită, în UE. La finalul întrevederii, oaspeții s-au declarat extrem de mulțumiți de consistența discuțiilor cu domnul Ministru Vasile Pușcaș și au mulțumit pentru sfaturile primite.

Vizita în România a delegației Comisiei parlamentare pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană din Muntenegru, condusă de domnul Miodrag Vukovici, președinte al Comisiei, a confirmat bunele relații existente între România și Muntenegru, precum și dorința și interesul real al părților de a intensifica legăturile dintre cele două țări prin proiecte concrete de colaborare. Oaspeții au afirmat că vizita lor în România și-a atins scopul, și a reprezentat o ocazie excelentă pentru continuarea colaborării constructive dintre România și Muntenegru, pentru dinamizarea și intensificarea relațiilor bilaterale existente.

De asemenea, au fost apreciate condițiile de organizare ale acestei vizite, membrii delegației adresând mulțumiri reprezentanților părții române pentru întrevederile avute, ospitalitatea, prietenia și căldura cu care au fost întâmpinați și au lansat invitații verbale, de a vizita Podgorita, tuturor demnitarilor cu care au purtat convorbiri.

Director,

Luminița Iordăchescu